
УКАЗАНИЯ

на Държавната комисия за енергийно и водно регулиране за образуване на цените на електрическата енергия, по които крайните снабдители продават електрическа енергия при регулиране чрез метода „горна граница на приходи” за втория регулаторен период

ГЛАВА ПЪРВА

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

1. С тези указания се определят начина за образуване на цените, по които крайните снабдители продават електрическа енергия при регулиране чрез метода „горна граница на приходи”, изискванията за вида, формата и съдържанието на необходимата за ценообразуването информация, която крайните снабдители (КС) задължително представят при подаване на заявления за утвърждаване на цени, както и за техните годишни корекции по време на регулаторния период.
2. Настоящите указания се основават върху основните параметри, залегнали в Указанията на ДКЕВР за образуване на цените на електрическата енергия на електроразпределителните дружества при регулиране чрез горна граница на приходите, приети с протоколно решение № 34/02.06.2004 г., като същевременно отчитат извършеното юридическо разделяне на дейностите по разпределение и снабдяване.
3. Основните общи изисквания за цените и техните корекции във връзка с прилагането на метода на регулиране „горна граница на приходите” са регламентирани в Наредбата за регулиране на цените на електрическата енергия (Наредбата) и са детайлно развити в настоящите указания.
4. Цените за снабдяване се регулират чрез метода “горна граница на приходи”, при който комисията утвърждава необходимите годишни приходи за дейността снабдяване с електрическа енергия за първата година от втория регулаторен период и ги изменя в края на всяка година от този период в съответствие със следната формула:

$$НП_t = НП_{t-1} \cdot (1 + И - X) \pm Z, \quad (1)$$

където:

- $НП$ - необходимите годишни приходи на дружество;
- $И$ - инфлацията за предходен период, която влияе върху разходите на крайния снабдител ;
- t - съответна година от регулаторния период;
- X - коефициент за подобряване на ефективността ;
- Z - абсолютна стойност на разликата между прогнозни и отчетени разходи за предишен ценови период, при което когато прогнозните разходи са по-високи от отчетените, необходимите приходи се намаляват за следващия ценови период, и обратно – когато отчетените разходи са по-високи от прогнозните, необходимите приходи се увеличават с тази сума за следващия ценови период; корекцията със Z се прави за разлики в

разходите за покупка и продажба на електрическа енергия, както и за разлика в разходи, предизвикана от промяна в броя на потребителите.

5. В края на всяка година от втория регулаторен период утвърдените необходими годишни приходи на КС се коригират от комисията, като признатите необходими годишни приходи се изменят в зависимост от изпълнението на определените от комисията целеви показатели и разликата между одобрените прогнозни и реализирани инвестиции.

6. Вторият регулаторен период е с продължителност пет години.

7. Заявлението за утвърждаване на необходими приходи, респективно цени за първата година от втория регулаторен период съдържа данни за базисната година, прогнозна информация за първия ценови период (инвестиции, разходи, количества за осъществяване и др.).

8. Като неразделна част от заявленията за цени, дружествата представят приложения със справки, които включват минималните изисквания на комисията за информация.

9. Справките се представят на хартиен и цифров носител. Формата на справките е задължителна и не могат да бъдат изтритвани редове и/или колони. Дружеството може да представя допълнителна информация, извън задължителната по справките. Справките трябва да бъдат подписани от лице с представителна власт и от главен счетоводител и да бъдат подпечатани с печата на дружеството.

10. По искане на комисията или при необходимост за допълнителна обосновка, дружеството представя към заявлението допълнителна писмена информация относно ценообразуващите елементи.

ГЛАВА ВТОРА

НЕОБХОДИМИ ПРИХОДИ

Раздел I

Резултати от базисната година

11. Базисна година е предходната календарна година, предхождаща внасянето на заявлението за цени. За втория регулаторен период базисната година е 2007 г.

12. Дружеството трябва да представи отчетна информация за всички приходи, разходи, активи и пасиви за базисната година. Отчетната информация трябва да е разработена в съответствие с изискванията на чл. 37 от ЗЕ за отделна отчетност между регулираните и нерегулираните дейности.

13. КС трябва да представи в комисията резултати от базисната година за следните показатели:

а) закупена електрическа енергия от обществения доставчик и други производители и продадена електрическа енергия по групи потребители в лева и мегаватчаса;

б) отчетен и прогнозен брой на потребителите.

Раздел II

Необходими годишни приходи

14. Предложенията за цени за втория регулаторен период се базират на необходимите годишни приходи на дружеството. КС включва разходите за закупена по регулирани цени

електрическа енергия от обществения доставчик и други производители в необходимите си годишни приходи за да определи стойността на услугата за продажба на електрическа енергия на потребителите.

15. Необходимите годишни приходи (*НП*) се определят по следната формула:

$$НП = P + (РБА \cdot НВ), \quad (2)$$

където:

НП - необходими годишни приходи, хил.лв.;

P - годишни разходи за дейността по лицензията, хил.лв.;

РБА - регулаторна база на активите, хил.лв.;

НВ - норма на възвръщаемост на капитала за регулаторния период.

Раздел III Регулаторна база на активите

16. Регулаторната база на активите е базата за определяне на възвръщаемостта на капитала за дейността снабдяване по регулирани цени. Регулаторната база на активите се изчислява в съответствие с чл. 14 на Наредбата по следната формула:

$$РБА = A - \Phi - A_m + ОК + И, \quad (3)$$

където:

РБА - регулаторната база на активите, хил.лв.;

A - призната стойност на активите, които се използват и имат полезен живот, хил.лв.;

\Phi - балансова стойност на активите, които са придобити по безвъзмезден начин (чрез финансираня), хил.лв.;

A_m - амортизацията, определена за регулаторни цели за периода на използване на активите за извършване на лицензионната дейност, хил.лв.;

ОК - необходим оборотен капитал, хил.лв.;

И - прогнозният среден номинален размер на инвестициите, одобрени от комисията, които ще бъдат извършени през втория регулаторен период, хил.лв.

17. Призната стойност на активите (*A*) е признатата от комисията отчетна стойност на активите към края на базисната година, които се използват и са свързани пряко с дейността по лицензията. За втория регулаторен период признатата стойност на активите не включва преценка на дълготрайни (нетекущи) активи по Закона за счетоводството и Международните стандарти за финансова отчетност, извършена по време на първия регулаторен период.

18. В признатата стойност на дълготрайните (нетекущи) активи (*A*) не се включват:

а) разходи за придобиване на активи, под формата на незавършено строителство;

б) активи, отчетени по силата на договор за финансов лизинг, ако не са свързани с пряката лицензионна дейност;

в) активи, не свързани с лицензионната дейност (в т.ч. почивни станции други социални обекти) и/или отдадени под наем, консервирани, изведени от експлоатация и др.;

г) активи, придобити чрез финансиране или по безвъзмезден начин, в т.ч. по грантови схеми, дарения, помощи, от потребители и др.;

д) стойността на активи, придобити през предходния регулаторен период, надвишаваща пазарните нива за подобни или аналогични активи;

е) активи, които имат остатъчна стойност и предстои да бъдат изведени от експлоатация през съответната година на регулаторния период.

19. Амортизацията на активите (*Ам*), определена за регулаторни цели се изчислява чрез прилагане на линеен метод. Ползният живот на активите се определя и обосновава от дружеството на основата на техническия и икономически живот на активите.

20. Необходимият оборотен капитал (*ОК*) представлява средногодишна капиталова сума, използвана в процеса на финансиране на дейността на КС.

20.1. Необходимият оборотен капитал в регулаторната база отразява резултатите от проучване за необходимите средства за поддържане достатъчен размер парични средства за посрещане на текущите задължения, както и задълженията към доставчици. Проучването за необходимия оборотен капитал е за период не по-кратък от една година. Дружеството представя проучването, като елемент от предложението за цени.

20.2. В случай, че за втория регулаторен период дружеството не представи информация по предходната точка или комисията приеме направеното проучване по т. 20.1 за необосновано, ОК се определя като 1/8 от утвърдените годишни оперативни парични разходи за лицензионната дейност. Тези парични разходи не включват разходи за амортизации и разходи за обезценка на несъбираеми вземания.

21. Прогнозният среден номинален размер на инвестициите (*И*), които ще бъдат извършени през регулаторния период се представят по години, като в него не се включват инвестиции, чрез които се създават или придобиват активи по смисъла на т.18.

21.1. Прогнозният среден номинален размер на инвестициите, които ще бъдат извършени през регулаторния период, се изчислява по следната формула:

$$I = (I_1 + I_2 + \dots + I_n)/n, \quad (4)$$

където:

$I_{1,2,\dots,n}$ – предвиждани нетни инвестиции през съответната година, лв.

n – брой години в регулаторния период.

21.2. Регулаторната база на активите включва подробно обосновани от дружеството инвестиции, одобрени от комисията. Дружеството представя информация за планираните за втория регулаторен период инвестиции, по направления и групи обекти в съответствие с приета от комисията „Методика за отчитане на изпълнението на целевите показатели за качеството на електрическата енергия, качеството на обслужването на разпределителните предприятия и обществените снабдители/крайни снабдители”.

21.3. Обосновката на предложените за утвърждаване инвестиции включва постигането на конкретни цели, по отношение на осъществяване на лицензионната дейност.

22. Дружеството трябва да представи подробен отчет и анализ за изпълнението на инвестициите и постигнатите резултати за предходния регулаторен период по отношение на качеството на обслужването, както и промените в ефективността.

23. Комисията изисква дългосрочна целева капиталова структура от 50% собствен и 50% привлечен капитал, която ще се прилага от началото на третия регулаторен период, поради

което ЕРД трябва да използват привлечен капитал за финансирането на инвестициите през втория регулаторен период.

Раздел IV **Възвръщаемост на капитала**

24. Нормата на възвръщаемост на капитала е равна на средно претеглената цена на капитала (СПЦК). СПЦК е определената от комисията норма на възвръщаемост на собствения капитал и норма на възвръщаемост на привлечения капитал на дружеството, претеглена според дела на всеки от тези източници на финансиране в утвърдената от комисията целева капиталова структура. Нормата на възвръщаемост на капитала се определя за целия капитал на дружеството.

25. Нормата на възвръщаемост на капитала се изчислява като реална норма преди данъчно облагане за регулаторния период съгласно чл. 15 от Наредбата, по следната формула:

$$NB = D_{СК} \cdot \left(\frac{NB_{СК}}{1 - \frac{ДС}{100}} \right) + D_{ПК} \cdot NB_{ПК}, \quad (5)$$

където:

NB - норма на възвръщаемост на капитала преди данъчно облагане за целия регулаторен период, %;

D_{СК} - дял на собствения капитал в общия капитал средно за регулаторния период;

NB_{СК} - норма на възвръщаемост на собствения капитал след данъчно облагане, %;

ДС - данъчна ставка на корпоративният данък върху печалбата, %;

D_{ПК} - дял на привлечения капитал в общия капитал средно за регулаторния период;

NB_{ПК} - норма на възвръщаемост на привлечения капитал, %.

26. Комисията определя норма на възвръщаемост на капитала, преди данъчно облагане, която е изчислена при целева норма на възвръщаемост на собствения капитал след данъчно облагане, целева норма на възвръщаемост на привлечения капитал и целева капиталова структура собствен/привлечен капитал.

27. Комисията определя нормата на възвръщаемост на капитала при отчитане на фактори, като: сравнения с други предприятия с подобна степен на риск, достъп до финансиране, текущи финансови и икономически условия в страната, алтернативна цена на капитала, специфичен риск на предприятието, финансова политика и капиталова структура на предприятието, финансова история на предприятието.

28. Комисията определя пазарна цена на привлечения капитал, на основата на статистически данни за пазарните й величини и/или официално публикувана прогнозна информация.

29. За втория регулаторен период комисията използва последните годишни баланси, отразяващи съотношението между собствения и привлечения капитал, очакваното ниво на инвестиции през регулаторния период, за да определи подходящата целева капиталова структура.

30. За втория регулаторен период, комисията определя нормата на възвръщаемост на капитала, преди данъчно облагане като не по-ниска от 12%.

Раздел V
Разходи за лицензионната дейност

31. Групите разходи за регулаторни цели и тяхната аналитичност се определят в съответствие с изискванията на чл. 37 от ЗЕ. Крайните снабдители предоставят справки за разходите, така че всеки разход да може да бъде идентифициран за нуждите на ценообразуването и за аргументиране на заявлението за утвърждаване на цени.

32. За целите на ценообразуването разходите за лицензионната дейност се разделят по групи потребители в зависимост от предложената тарифна структура

33. КС класифицират и разделят разходите си на постоянни и променливи. Постоянни разходи са тези, които не се променят при промяна в количествата на продадената енергия. Променливи са тези разходи, чиято стойност се променя в зависимост от количествата продадена енергия.

34. Групите разходи по предходните точки се представят по икономически елементи, като във всяка група разходи се изброяват конкретно всички видове разходи. Дружествата посочват по отделно разходите за регулирани и не регулирани дейности със съответните им отчетни и прогнозни стойности на съвместима годишна база.

35. В годишните текущи разходи не се включват финансови разходи, разходи за данък върху печалбата и разходи за бъдещи периоди, които са част от отчета за приходите и разходите, разходите за загуби от обезценки, текущи разходи за начислени провизии по смисъла на чл. 38 и чл. 39 от Закона за корпоративно подоходно облагане (с изключение на тези по т. 37 от тези Указания), текущи разходи или задължения за намаляване на отчетната стойност на стоково-материалните запаси, санкции и/или глоби, наложени от държавни органи или от комисията, както и лихви за забавяне, неустойки и други плащания, свързани с неизпълнение по сключени договори, разходи за дарения и използвани отпуски, разходите по чл. 204 на Закона за корпоративното подоходно облагане, както и разходите за начислен данък върху тях по чл. 216 от ЗКПО.

36. КС прогнозира годишните си разходи при съобразяване с утвърденото ниво на разходите за дейността през предходния регулаторен период, резултатите от базисната година и очаквани промени в потреблението, данъци и застраховки, амортизацията и др. С предложението за утвърждаване на цени дружествата представят подробна писмена обосновка за начина на прогнозиране на годишните разходи.

37. Комисията може да коригира необходимите годишни приходи със средногодишен размер за несъбираеми приходи, възникнали през предходния регулаторен период, след като КС представи доказателства за причините, поради които те са възникнали, както и обосновка на приложените критерии за класифицирането им като такива. Корекцията във всички случаи е по-малка от 3% от необходимите годишни приходи. КС трябва да представи план за намаляване на несъбираемите приходи.

38. Годишните разходи за амортизации се изчисляват на основата на обосноваван от дружеството икономически и технически полезен живот на активите, чрез прилагане на линеен метод за амортизация.

39. Средната стойност на разходите за амортизации за инвестиции се изчислява по следната формула:

$$Am_{cp} = (Am_1 + Am_2 + \dots + Am_n) / n, \quad (6)$$

където:

$Am_{1,2,\dots,n}$ - разходи за амортизация за съответната година от регулаторния период, лева;

n – брой години в регулаторния период.

ГЛАВА ТРЕТА

СТОЙНОСТ НА УСЛУГАТА

Раздел I

Разпределяне на необходимите приходи за лицензионната дейност по групи потребители

40. Крайните снабдители предоставят на комисията разпределение на необходимите годишни приходи по групи потребители, снабдявани по регулирани цени, за първата година от втория регулаторен период.

41. КС разпределя разходите и активите между отделните видове услуги, като тези разходи и активи, които могат да бъдат отнесени пряко към съответната услуга се разпределят единствено към нея. За разходите и активите, които не могат да бъдат разпределени пряко към някоя от услугите на лицензионната дейност, дружеството предлага за утвърждаване от комисията икономически обоснована база за разпределението им.

42. КС обосновава предложената база за разпределение на разходите и активите на основата на причинно – следствената връзка с обекта на калкулиране на стойността на услугата.

43. КС предлагат услугите, за които да се прилага отделно ценообразуване в рамките на лицензионната дейност. За целите на ценообразуването, стойността на услугата включва разходи и активи, които съответстват на изискванията на Наредбата и Указанията.

44. Предоставяните услуги в дейността снабдяване включват без ограничение:

а) продажба на електрическа енергия на потребители по регулирани цени;

б) продажба на електрическа енергия на потребители, присъединени към разпределителните мрежи, които са придобили статут на привилегирани потребители, но не са избрали друг доставчик, до момента, в който не упражнят това си право.

45. КС може да предлага разделянето на потребителите по групи, като обосновава проучването за стойността на услугата и разпределението на отделните елементи на необходимите приходи по групи потребители.

Раздел II

Цени и тарифна структура

46. Цената за снабдяване се определя по следната формула:

$$Ц_{снаб} = \frac{НП}{E}, \quad (7)$$

където:

$C_{снаб}$ – цена за снабдяване за крайни потребители, лв./кВтч,

$НП$ – необходими приходи на крайния снабдител, лв.,

E – прогнози продажби на крайни потребители, кВтч.

ГЛАВА ЧЕТВЪРТА

ГОДИШНИ КОРЕКЦИИ НА ЦЕНИТЕ ПО ВРЕМЕ НА РЕГУЛАТОРНИЯ ПЕРИОД

47. Утвърдените необходими приходи на КС за първата година от регулаторния период се коригират в края на всяка ценова година от регулаторния период както е описано по-долу. Всички други промени в необходимите годишни приходи се извършват при следващия регулаторен преглед и се отразяват в необходимите годишни приходи на КС за следващия регулаторен период.

48. За втория регулаторен период ежегодното коригиране се извършва в съответствие със следната формула:

$$НП_t = НП_{t-1} \cdot (1 + I - X) \pm Z - Y, \quad (8)$$

където:

$НП$ - необходимите годишни приходи на КС за съответния ценови период от регулаторния период, лева;

I - инфлацията за предходен период, която влияе върху разходите на електроснабдителното дружество;

t – съответната година от регулаторния период;

X - коефициент за подобряване на ефективността, който изразява относителното намаляване на разходите;

Z – корекция за разлики между прогнозни и фактически количества електрическа енергия и цени през предходната година;

Y – корекция за неизпълнение на показателите за качество на обслужването и инвестициите.

49. Корекцията с фактора Z представлява корекция за непредвидени и неконтролируеми разходи за закупуване на електрическа енергия, които са били необходими на КС за осигуряване на снабдяване на потребителите по регулирани цени.

50. Годишните корекции за разлики между прогнозни и фактически разходи за закупуване на енергия през предходната година (Z_t), се изчисляват по следната формула:

$$Z_t = (E_{прод.}^{прог.} \cdot Ц_{прод.}^{прог.} - E_{куп.}^{прог.} \cdot Ц_{куп.}^{прог.})_{t-1} - (E_{прод.}^{факт.} \cdot Ц_{прод.}^{факт.} - E_{куп.}^{факт.} \cdot Ц_{куп.}^{факт.})_{t-1} \pm P_{пр.пер.(t-2)}, \quad (9)$$

където:

$E_{прод.}^{прог.}$ - прогнозни продажби на електрическа енергия, кВтч;

-
- $C_{\text{прод.}}^{\text{прог.}}$ - прогнозна средна продажна цена на електрическата енергия, лв./кВтч;
- $E_{\text{куп.}}^{\text{прог.}}$ - прогнозни покупки на електрическа енергия, кВтч;
- $C_{\text{куп.}}^{\text{прог.}}$ - прогнозна средна покупна цена на електрическата енергия, лв./кВтч;
- $E_{\text{прод.}}^{\text{факт.}}$ - фактически продажби на електрическа енергия, кВтч;
- $C_{\text{прод.}}^{\text{факт.}}$ - фактически средна продажна цена на електрическата енергия, лв./кВтч;
- $E_{\text{куп.}}^{\text{факт.}}$ - фактически покупки на електрическа енергия, кВтч;
- $C_{\text{куп.}}^{\text{факт.}}$ - фактически средна покупна цена на електрическа енергия, лв./кВтч;
- $R_{\text{пр.пер.}(t-2)}$ - корекция за непокрита или надвзети разходи за закупуване на енергия през годината, предхождаща настоящата корекция, лв.
- t - ценови период;

51. Фактическите продажби на електрическа енергия включват отчетените продажби за месеците от началото на ценовия период до края на месеца, предхождащ внасянето на предложението за корекции, и прогнозни продажби до края на ценовия период.

52. Фактическата средна продажна цена на електрическата енергия включва отчетената средна продажна цена за месеците от началото на ценовия период до края на месеца, предхождащ внасянето на предложението за корекции, и прогнозна средна продажна цена до края на ценовия период.

53. Корекцията за недовзети или надвзети разходи за закупуване на енергия през ценовия период, предхождащ настоящата корекция (година $t-2$), отразява разликата между прогнозни и фактически количества и цени за периода между внасянето на предходното предложение за корекции и края на предходния ценови период (година $t-1$). Тази корекция се прилага от третата година на регулаторния период.

54. Коефициентът за подобряване на ефективността (X) се определя на базата на относителното намаляване на разходите, постигнато от КС през предходния регулаторен период и сравнения с други крайни снабдители в България и региона.

55. Необходимите приходи на КС за следващата година се намаляват при неизпълнение на показателите за качество на обслужването през предходната година, съгласно приета „Методика за отчитане изпълнението на целевите показатели за качеството на електрическата енергия и качеството на обслужването на разпределителните предприятия и обществените снабдители/крайни снабдители”.

56. Показателите за постигане на заложените цели от енергийните компании са следните:

а) време за писмен отговор на жалба от потребител;

б) време за коригиране на грешки при изготвяне на сметки за потребена електрическа енергия.

57. Конкретните показатели по т. 56 се определят за всеки регулаторен период с решение на комисията, съгласно приета „Методика за отчитане изпълнението на целевите показатели за качеството на електрическата енергия и качеството на обслужването на разпределителните предприятия и обществените снабдители/крайни снабдители”.

58. Указанията са разработени на основание чл. 36, ал. 1 от Закона за енергетиката (ЗЕ) и чл. 5, ал. 8 от Наредбата за регулиране на цените на електрическата енергия, приети са с протоколно решение на ДКЕВР № 37/18.02.2008 г., т.1 и отменят Указанията на ДКЕВР за образуване на цените на електрическата енергия на електроразпределителните дружества

при регулиране чрез горна граница на приходите, приети с протоколно решение № 34/02.06.2004 г. в частта относно параметрите за втория регулаторен период.